

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori neracolate nu se
primesc.
Manuscrise nu se recunosc.
I n s e r a t e
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachr.
Nuz. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachr., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
ANUNȚAMENTUL PENTRU ANȘUR-UNGARIC:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 tranci, pe șase
luni 20 tr., pe trei luni 10 tr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
aiară și la d-nii colectorii.
ANUNȚAMENTUL PENTRU BRAȘOV:
Administrațiunea, Piața mare
cârgul Inului Nr. 30. etagin
1. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
piar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 32

Brașov, Duminică 10 23 Februarie

1908.

Acuzările lui Lengyel.

Ziua de ieri, în care camera a ținut ședință, a fost ziua lui Zoltan Lengyel. Acest deputat binecunoscut de când cu afacerea Polonyi, contra căruia a agitat atât de mult, până când l'a constrâns să iasă din guvern, a ajuns azi liderul opozițiunii maghiare. I-a succes în împrejurările actuali să se ridice chiar peste nivelul soților săi independiști, ținând o filipică foarte pipărată, în care a acuzat direct și categoric pe cei dela guvern, că au trădat principiile independiste dela 1848.

Adversarii lui spun că a ținut o vorbire de obstrucțiune și umblă să bagatelizeze atitudinea sa energică și conștie, prin care a ajuns deja ca și în politică să se illustreze căștigând pe zi ce merge mai mulți aderenți între conaționalii săi radicali.

În discursul său de ieri a formulat punctele de acuzațiune în contra guvernului, vorbind despre motivele ce l'au condus pe acesta la pasul revizuirii, despre înșelăciunea cu Croații, despre înșelăciunea cu reforma electorală, despre corupțiunea de astăzi în legătură cu clotura intenționată, despre atitudinea schimbăată a lui Andrassy, a președintelui camerei Justh și a lui Apponyi. A ridiculizat decorarea lui Kossuth și în fine, ca să completeze capetele de acuză, a desidentilor și a extremilor, a afirmat că revizuirea regulamentului camerei a fost dictată guvernului din Viena, de unde se înțelege, — vin „toate relele“.

A avut Lengyel de altfel mult succes cu unele observări sarcastice cari au nimerit cuibul în cap. Așa a zis deja pe la începutul vorbirii sale: „Dacă este adevărat ce spune Apponyi, că adecă regulamentului camerei trebuie înăspriț, atunci a fost adevărat, că și înainte cu cinci ani trebuia înăspriț. Atunci a avut dreptate și contele Stefan Tisza...“

Ori nu-i așa? Guvernul și cu ceata lui aduc însă ca pretecest pe Croații. Lengyel întreabă: „Cum stăm cu Croații d-le ministru-președinte? Unde sunt? Când se întorc? Guvernul nu pune nici contra-candidați, și să mai vestește că tocmai acum se pregătește un nou pact cu Croația.“

Și acum Lengyel, bine știind că mai avea să răspundă la unul din motive și pretectste, aduse în vorbă și pe nașionaliști. El zise ironic: „Din cauza nașionaliștilor nu e de lipsă a se înăspri regulamentul camerei, pe câtă vreme vom avea prezenți așa de energici...“

N'a rămas dator Lengyel din parte-i cu lămurirea cestiunii: De ce e de lipsă revizuirea? E de lipsă, zise el, fiindcă Viena stăruie neapărat și grabnic să se urce contingentul recrutiilor și în genere să se urce sarcinele militare. De aceea partidul independist ar trebui să se gândească, că nu-i nicidecum admisibil să se voteze acele sarcini, până ce nu se vor lua în considerație postulatele nașionale maghiare. Așadar, fără garanță, în chestiunile militare partidul nu poate face revizuirea regulamentului camerei. A arătat apoi de arândul că politica ce o face guvernul cu Croații e în doi peri, că pe sub mână pactează cu ei, ear pe față strigă că-s primejdioși. În ce privește reforma electorală înșelăciunea e și mai mare când se pretinde că și pentru asigurarea acestei reforme ar fi de lipsă revizuirea regulamentului. Reforma electorală, zise Lengyel, ori va fi bună ori nu. Dacă e rea, atunci nu se poate da împoternicire prealabilă pentru ea prin revizuirea regulamentului, dacă e bună, atunci față cu 20—30 de deputați se poate face și în constelația de azi, dar se cere camerei o poliță în bianco fără ca să se știe cu ce o vor umplea. Nu poate fi admisibilă garantarea absolutismului majorității. Nu e îndreptățit acest guvern, și nu e îndreptățită acuastă maiori-

tate să inițieze revizuirea regulamentului camerei.

Trecând la ministrii în parte, ia la refec pe Andrassy, Apponyi și Kossuth, zicând că toți trei se contrazic, căci odinioară ei au fost cei mai infocați contrari ai revizuirii. Pe Kossuth l'a criticat indeosebi, că vorbește una și face alta. L'a atacat firește din punctul de vedere radical și pentru ordinul Leopoldin, ce i-s'a dat, zicând: Pan' ce Kossuth cu ai săi an știut că e vorba numai de decorație, nu s'au sfiit a publica în foile semioficioase, că Francisc Kossuth va primi ordinul Leopoldin. De când însă ziarul lui Lengyel, „A Nap“, a dat la lumina că de decorație să mai ține și un costum cu pantaloni până la genunchi și cu frac roșu, de atunci nu mai vorbesc nimic de ordinul Leopoldin. Concluziunea a fost: „Dacă și pe fiul lui Ludovic Kossuth îl pot face consilier intim și-i pot da decorațiuni, atunci nu ne mai putem încrede nici în el. N'avem opinie publică, guvernul falsifică totul. Trebuie să știe țara ce se petrece aici.“

Va ști și nu va ști. Ispita este mare și nici odată masele n'au fost înșelate mai mult ca astăzi cu vorbe, fraze și promisiuni goale. Nici odată n'au fost vremuri mai bune pentru a se pune în aplicare „planurile ascunse ale Vienei“.

„Și 48-istii“, încheie Lengyel, „caută a face acum toate pe voie Vienei, ei dau tot, dar amară le va fi decepțiunea!“

Lengyel o zice și o crede. Vom vedea câți dintre independiști vor crede ca și el!

Ministru de războiu Schönaich despre limba de regiment. În ședința de ieri a delegațiunii austriace ministru comun de războiu a făcut următoarele declarațiuni cu privire la limba de regiment: „Despre limba de regiment se face tot-deauna amintire în senzul, că administrația de războiu urmărește scopul de-a octroa soldaților o limbă oareșcare. Aceasta e cu totul fals. Nu este nicăiri prescris nici nu se întâmplă nicăiri, ca limba folosită într'un regi-

ment ca limbă de regiment, să fie obligată și pentru soldații, cari aparțin unei alte nașionalități.“

Ministru de războiu a mai accentuat că în ce privește limba de comandă și de serviciu nu s'a făcut nici o concesiuie și a declarat că până când va ocupa postul său, nu se va întâmpla nimic, ce ar putea distruge unitatea și capabilitatea de luptă a armatei și marinei“.

Cestiunea revizuirii regulamentului. În raportul nostru de ieri privitor la ședința dietei din 20 Februarie n., s'a strecurat o eroare zicându-se că dep. Lengyel a pledat pentru propunerea președintelui Justh, adecă ca revizuirea regulamentului să se pună la ordinea zilei. Cetind astăzi protocolul stenografic al dietei constatăm, că dep. Lengyel a arătat că propunerea lui Justh stă în contrazicere cu dispozițiile regulamentului în vigoare și a cerut să se deșbată mai întâi proiectele de legi prezentate de deputați, căci până când nu se va decide asupra acestora, nu poate fi pusă la ordinea zilei revizuirea regulamentului. Declarațiunile puse în raportul nostru de ieri în gura dep. Lengyel, le-a făcut prim-ministru Wekerle, care a ple-dat pentru propunerea președintelui Justh.

Anglia și relațiile austro-ruse. Ziarul engles „Times“ vorbind despre comunicatul ziarului „Rossija“, zice: Dacă bunele relațiuni, cari există actualmente între Rusia și Anglia, ne-ar pune în stare de a depărta toate dificultățile, cari sunt între Rusia și vechea noastră amică Austro-Ungaria, aceasta s'ar datori în mod particular tratatului anglo-rus privitor la Asia.

În ședința de ieri a senatului român ministru de interne I. C. Brătianu a depus proiectul de lege relativ la modificarea legii pentru organizarea comunelor rurale. Proiectul a fost trimis în studiul secțiunilor.

Chestia mobilizării și concentrării de trupe rusești. Agenția „Westnec“ spune că este autorizată a declara că sunt cu totul false știrile despre mobilizarea oare-cărora deteșamente de cătră Rusia sau de transportarea de trupe spre sud și despre concentrarea trupelor în Caucaz (Transcaucasia). Ambasadorul turc dela Petersburg a declarat d-lui Isvolski, că Turcia a luat numai măsuri de asigurare a graniței turco-persană din cauza agitațiunii Curzilor și

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Nașionalitățile din Ungaria în lumina istoriei.

Primim dela cunoscutul și distinsul profesor de istorie din Praga Dr. I. L. Fic, un articol, care poartă titlul de mai sus și a fost publicat în „Union“. Interesantul articol, care se ocupă de nașionalitățile din Ungaria, este de următorul cuprins:

»Prin atacarea de onoare Björnson-Apponyi, s'a atras atențiunea Europei asupra stărei asuprite ne mai pomenită în istorie a nașionalităților din Ungaria. Brutalitatea asuprirei e scuzată din partea ungurească prin ideea de stat maghiar și să ne fie permis să ridicăm vâlul de pe constituțiunea ungurească ce a eșit din revoluția dela 1848.

Cu pompă și fanfară s'au serbat în 1896 o mie de ani dela ocuparea țării acesteia și pe fiecare stâncă mai însemnată s'a ridicat câte o statuă a cuceritorului Arpad spre vecinică pomenire.

Venirea Maghiarilor la Dunărea de mijloc e un eveniment istoric important și trebuie să zăbovim puțin aici. După mărturia limbii, Maghiarii aparțin grupului de popoare finice de ost ale Iugrei, cu toate

acestea trebuie că în patria lor străveche au locuit la granița popoarelor turcești și după dovezile lingvistice au învățat dela aceștia creșterea vitelor și viața nomadă! Impinși rând pe rând de Pecenegi spre vest trebuie că în anul 835 au trecut pe la cotitura râului Volga, venind din Asia, căci în anul acesta zidește arhitectul grecesc Petronas pentru Cazari la această cotitură, pe unde se află astăzi Caricyn, o fortăreață din var și cărămidă împotriva năvălirilor Pecenegilor turci.

Spre vest dela cotitura Donului, la granița de nord a imperiului Cazarilor de pe atunci pe stepe dintre Don și Dnipro a fost noua patrie a Ungurilor, numită de Constantin Porfirogenetul Lebedios, până ce Pecenegii împinși de Uți sau de Cumani năvăliră peste Volga și siliară pe Maghiari să plece spre vest peste Dnipro, pe care eveniment cronicarul Regino îl pune pe la anul 889. Împăratul născut în purpură ne povestește, că Maghiarii în patria lor cea nouă, pe care el o numește Atelcuzu, erau uniți cu trei seminții cazare (isvoarele maghiare numesc 7 seminții cazare) ear geograful arab Idu Dasta povestește că vara locuiau în corturi pe locuri de pășune, iar iarna pescuiau pe țărnișurile râurilor; și în războiu porneau câte 20 mii de oameni.

Nici în patria cea nouă Maghiarii nu rămăseră multă vreme; în anul al 3-lea

de domnie al împăratului Leone al VI-lea (889) comercianții bulgari fură oprți să meargă la Constantinopol pentru afaceri comerciale, ear urmarea fu un războiu cu Bulgarii, în care războiu țarul bulgăresc Simeon pustii amar Macedonia. Atunci trimise împăratul Nicetas Scleros la Maghiarii de lângă Dunăre, să-i câștige pentru război împotriva Bulgarilor, ear după ce ei să nvoiră trimise o flotă la Dunăre, cu care Maghiarii trecură Dunărea pentru ca să-i atace pe Bulgari în spate până ce o armată grecească îi ataca din față (890).

Simeon se afla pe atunci cu armata în Balcani și se întoarse împotriva Ungurilor, nu le putu însă face nimica, fiindcă Grecii îi trecură cu jafuri bogate pe țărnișurile nordic al Dunării, unde Grecii cumpără dela Unguri prizonierii bulgari. Exemplul grecesc găsi imitatori. Țarul Simeon pactă (891) cu Pecenegii ca să-i atace împreună pe Maghiari, ear regele Arnulf câștigă pe Maghiari, pentru-ca să atace din spate marele imperiu morav, când ar înainta armata Francilor de ost dela Dunăre! În timp ce la 892 Maghiarii năvăliră în imperiul morav, dar fură încunjurați de Svatopluc și liberați, numai cu ajutorul Francilor năvălesc Pecenegii în țara lor dintre Dnipro și gurile Dunărei, omoară populația maghiară rămasă n ur-

mă, le răpesc turmele și rămân în țară, așa încât Maghiarii întorși din războiul morav sunt siliți să-și caute altă țară. În anul morții lui Svatopluc (894) apar ei pentru prima dată pe la Dunărea de mijloc în Panonia; în Panonia de sud fu instalat la 896 sub protectoratul Francilor principele slav Braclav ear imperiul cel mare morav rămase și mai departe în ființă la nordul Dunărei sub Mojmir. De acum încep năvălirile de jafuri ale Maghiarilor spre vest, dar încă pe vremea împăratului Constantin Porfirogenetul (959) nimic nu-i putea îndupleca pe Maghiari să nceapă războiul împotriva Pecenegilor; atât de mare era frica ce o aveau de ei. Aceasta este istoria venirii lui Arpad și a ocupării patriei“.

Dar nici urmările ocupării patriei n'au fost prea dezastruoase... Titlul de rege maghiar se bazează pe bula papei Silvestru II-a (1000). Regatul nou nu avea nici pe departe întinderea de astăzi cu toate cuceririle de 100 de ani. Încă înainte de ce Sfântul Stefan ajunse rege îl învinge pe principele din Sümegh Kupan (Cupan ducem) incorporând principatul acesta, în care domnise și tatăl lui Kupan, Zirind, și unde — înflorise principatul din Panonia sub Pribina, Kocel și Braclav. Războiul acesta e considerat de obicei că lupta creștinismului împotriva păgânismului ma-

Dunărea a fost curățită cu totul de ghețuri, așa că navigația a reînceput pe tot parcursul, dela Severin până la Sulina. Din Sulina se anunță că au plecat mai multe vapoare comerciale în susul Dunărei, la Galați și Brăila, spre a încălca cereale și diferite mărfuri. În săptămâna viitoare toate vapoarele poștale își vor reîncepe cursele în mod regulat.

Excentricitatea Sarei Bernhardt. Sarah Bernhardt s'a fotografiat nu de mult culcată în sicriul ei favorit, în care își petrece nopțile, — singurul »pat« în care geniala artistă se odihnește mai cu plăcere.

Sinucidere. Eri după amiază la orele 4 și-a pus capăt vieții cu un glonte de revolver, honvedul Arnold Reichenberg într-o cablă a băilor săsești din Târgul Calor. Cauza sinuciderei — probabil dragoste nerocită.

Marșuri de rezistență. Ministerul român de războiu a luat următoarea decizie cu privire la executarea marșurilor de rezistență: În fie-care corp de armată va avea loc anual, cel mai târziu până la epoca concentrărilor de toamnă, un marș de rezistență, la care vor participa și ofițerii inferiori de cavalerie și artilerie. Sublocotenentii și locotenentii de cavalerie vor trebui să participe, obligatoriu, la fie-care 2 ani la un marș de rezistență. Căpitanii de cavalerie, când se prezintă la examen, vor trebui să aibă cel puțin 500 klm. străbătuți în marșuri de rezistență, cu gradul de căpitan. Participarea ofițerilor de artilerie la aceste marșuri este facultativă.

Marșul de rezistență va fi de cel puțin 200 kilometri și executat în 2 sau 3 zile.

Cinematograful literar. Teatrele de cinematograf, cari în câțiva ani au cucerit lumea și fac parte azi dintre cele mai populare localuri de distracție, mereu se îngrijesc de atracții noi. Scenele romantice din regiunile sălbatice americane, urmărirea criminalilor fugari, împreună cu atâtea păcăleli și năzdrăvănii, etc., toate acestea sunt prea cunoscute pentru a mai atrage publicul; afară de aceasta, evenimentele zilei nu mai prezintă materie îndestulătoare pentru trebuința ce crește zilnic a teatrului de cinematograf. Astfel fiind — scrie »Cri de Paris« — unui director de cinematograf i-a venit ideea să dea reprezentațiilor sale un oarecare interes literar. În scopul acesta s'a adresat lui Mirbeau, Anatole France, Lavodan și alți autori celebri, cerându-le să facă scene pentru teatru de cinematograf. Scenele acestea vor fi reprezentate apoi de actori și după aceea redactate prin cinematograf. Fiește că aci nu e vorba de pantomime obișnuite. Scenele, cari ar putea avea un oarecare conținut artistic par excluse, de oarece cinematograful nu poate reda de loc jocurile de figură și gesturile. Textul scurt al unei »drame cinematografice« va trebui să cuprindă puține rânduri. Intreprinzătorul a oferit autorilor câte 500 de lei pentru partea literară cu care contribuie fiecare la acest fel de cinematograf, ceea ce e, relativ, mult.

Cuvintele streine în limbă produc disensiuni la oameni. Într-o școală superioară medicul a supus pe elevii unei vizitații la ochi. Directorul școlii dădu unui elev o epistolă, în care spune că vizitarea medicală a constat, că elevul F. al cutărui locuitor înclină spre miopie. Tatăl îngrijit răspunde Directorului, că el a aplicat fiului său o bătușcă cum s'au cuvinte și nădăjduiește, că în viitor fiu-său nu va mai face necuviințe. Directorul surprins — neplăcut de această interpretare stângace a miopiei — de sigur s'a va gândi bine a comunica părinților elevilor mai pe șliau — ce e silit ale împărtăși.

Țarul și Kuropatkin. Trupele din Caucazia vor fi ridicate până la 250.000 oameni, pentru a fi în totdeauna pregătite contra Persiei și Turciei. E vorba ca cu comanda acestor trupe să fie însărcinat generalul Kuropatkin. Sunt semne că generalul este iar în grația țarului, care s'ar fi convins că dacă Kuropatkin a fost învins, aceasta se datorește lipsei de atitudine a ofițerilor. Nu se știe dacă Kuropatkin va primi însă acest post.

Avis. Măine va fi deschisă în cetate numai farmacia »La Biserica Albă« a d-lui Kelleman.

Tragere la tir. În 26 l. c. n., se vor ținea în Poiană exerciții de tragere la tir cu batalionul regimentului de honvezi din Brașov.

S'au găsit două tacamuri nouă (2 cutite, 2 furculițe și 2 linguri) și sunt depuse în localul poliției.

O doftorie de casă răspândită. Căutarea continuă după spiritul (Franzbrantwein) și sarea lui Moll, dovedește că întrebuintarea lor, ca frictune alinaătoare de dureri reumatice are efect bun. Sticla 1 cor. 90 bani. Se trimite z. linc cu rambursă po-tală de liferantul curții c. și r. A. Moll. Viena, Tuchlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară expres preparatul Moll provă-zut cu marca de scut și subscriere. — (4)

Limba internațională auxiliară.

Renumitul profesor dela universitatea din Berlin Herman Diels a demonstrat într'un esposeu cu multă erudițiune, că știința din zilele noastre pretinde imperios ca lumea să-și formeze o limbă universală internațională. Ideea unei limbi universale e veche emisă din punct de vedere al artei încă de Herder și Goethe. Azi acea idee din punct de vedere științific are o însemnătate cu mult mai mare, fiindcă știința dintre toate averile omenești este cea mai generală și prin urmare internațională. Ca să se poată propaga știința are nevoie de limbă ca mijloc auxiliar, prin urmare formarea unei limbi internaționale este un postulat al științei de azi.

Câtă muncă nu s'ar putea crăța, dacă pe tot rotogolul pământului ar înțelege oamenii cărțile de știință scrise în limba universală internațională, precum înțeleg azi notele muzicale și tablele logaritmice. S'ar putea oare ajunge acest scop?

Un alt profesor dela școala comercială înființată numai de doi ani Dr. Oswald într'un discurs ținut în aula acestei școli susține cu multă erudițiune ideea aceasta. Profesor Dr. Oswald ne spune, că există deja o selecțiune întreagă de limbi artificiale pentru ușurarea comerțului internațional. Astfel spune de așa numita »esperanto«, că ar avea cei mai mulți aderenți.

În două congrese, unul ținut în Bologna 1905 și altul în Geneva s'au făcut experiențe cu Esperanto ca limbă de comerț și rezultatul a fost că, fiind în aceste congrese mai mult de 20 de limbi și având mai mult de 1000 reprezentanți, dintre cari cei mai mulți învățase limba din manualul limbii din cestiune precum și fiind instruiți verbal, rezultatul ar fi fost foarte îmbucurător.

Se mai spune, că în Paris stăruiește o delegațiune pentru stabilirea unei limbi auxiliare internaționale. Ea are deja foarte mulți aderenți și anume: 240 reuiniuni de tot solul, corporațiuni științifice, cluburi de gimnastică, camere comerciale și corporațiuni medicinale cu multe mii de membri. Mai departe și-au dat consentimentul în număr rotund o mie de savanți din toată lumea.

Delegațiunea din Paris și-a luat problema grea a stabili principiile, pe baza cărora să se închege acea limbă universală internațională. Din toate aceste reiese, că ideea limbii universale nu este numai un vis al unor capete fantastice, ci s'impune ca un postulat al timpului nostru. Nimeni nu se îndoiește ce roade binefăcătoare ar aduce aceasta limbă, prin care s'ar împacă multe aspirațiuni și s'ar nivela cele mai exagerate și fantastice pretențiuni ale șovinistilor chiar și din țara noastră.

Spicuiuri.

O colecție frumoasă.

O frumoasă și originală sărbătoare s'a ținut la Opera din Paris. Un fonograf a cules vocile celor mai vestiți cântăreți ai timpului nostru, din Franța. Sărbătorearea a avut loc în fața unei asistențe alese.

Cântecurile diferiților artiști imprimate pe discuri au fost apoi puse într'un dulap din sub-solurile Operei; așa că nimeni nu se va putea apropia de ele de cât după 100 de ani, când, se înțelege, va fi mare curiositatea urmașilor să cunoască arta care se făcea cu o sută de ani înainte.

Statistică Universitară.

În numărul său dela 4 Ianuarie »Revue Scientifique« din Paris face statistica tuturor Universităților din Europa. Iată pe țări și după numărul studenților câte-va date generale:

Germania	21 Univ. cu	49,079 stud.
Franța	16 » »	31,404 »
Austro-Ungaria	11 » »	29,509 »
Anglia	15 » »	24,716 »
Italia	21 » »	24,281 »
Rusia	9 » »	23,257 »
Spania	9 » »	12,301 »
Elveția	7 » »	6,485 »
Belgia	4 » »	6,079 »
Suedia	3 » »	5,262 »

România	2 » »	4,949 »
Olanda	5 » »	4,020 »
Grecia	1 » »	2,598 »
Portugalia	1 » »	1,700 »
Norvegia	1 » »	1,600 »
Danemarca	1 » »	1,450 »
Bulgaria	1 » »	1,014 »
Serbia	1 » »	618 »

În total sunt în Europa 129 de Universități cu 228,721 de studenți. O ade-vărată armată de intelectuali universitari.

Dintre toate Universitățile cele mai vechi se găesc în țara Renașterii, Italia.

Aniversarea unui tunel.

E cel dintâi tunel în munții Alpi și poate cel dintâi din toată lumea. A fost făcut pe un drum, care urcă pe muntele Gotha acum 200 de ani (1707) de inginerul italian Morettini.

Are o lungime de 70 metri și o înălțime de 3 metri.

Locuitorii din satul vecin Andermatt au serbat de curând această aniversare.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta 22 Febr. În ședința de azi a dietei va vorbi contra proiectului revisuirii dep. Dr. A. Vlad. La sfârșitul ședinței va răspunde ministrul justiției la interpelațiunea dep. Dr. Vlad în cestiunea abuzurilor comise la alegerea congregațională dela Rapolt.

Budapesta, 22 Februarie. Eri s'a ținut în biroul ministrului croat Iosipovich o conferință, la care au participat miniștri Wekerle, Zichy și banul Croației Rauch, care a sosit eri aici. Obiectul conferinței l'au format alegerile pentru dieta croată și chestiunile, cari stau în legătură cu convocarea dietei.

București, 22 Febr. În ședința de eri a camerei s'a închis discuțiunea generală și s'a votat luarea în considerare a proiectului de lege al casei rurale cu 98 voturi contra 1. S'a început discuția pe articole.

Petersburg, 22 Februarie. Asupra ultimei ședințe a procesului apărătorilor Portului-Arthur se comunică următoarele amănunte: A asistat un public imens. În afară de ofițeri, cari au luat parte în proces, au fost de față și numeroase dame elegante. Galerile erau și ele înțesate de public. Stoessel a intrat în sală condus de fiul său. Toți acuzații păreau liniștiți. Numai generalul Reus era foarte nervos. Când judecătorii au reintrat în ședință, după deliberare, toată lumea s'a ridicat în picioare. Se făcuse o liniște mormântală. Președintele dădu citire sentinței, în mijlocul acestei tăceri, vădit emoționat. Stoessel a primit condamnarea sa liniștit. Mai mulți ofițeri au telegrafiat Țarului cerând ușurarea pedepsei lui Stoessel.

Petersburg, 22 Februarie Poliția secretă a arestat 12 membri ai organizațiunii revoluționare, cari plănuseră un atentat contra marelui duce Nicolae Nicolaevici. Sub haina unuia dintre dâșii s'a găsit o cutie de tinnichea, care conținea o mntime de gloanțe și dinamită. În mașonul unei doamne s'a găsit de asemenea o mare cantitate de dinamită. Poliția a stabilit că aceștia hotărâse să asasinizeze pe marele duce Nicolae Nicolaevici. La perchiziția, care s'a făcut într-o casă, s'a găsit o listă în care erau trecute înalte personajii ca fiind condamnate la moarte.

Lisabona 22 Februarie. Situația este foarte tristă. Partidele revoluționare pun la cale conspirații contra guvernului și a curții, cari plănuesc reîntronarea sistemului absolutist al lui Franco. Pe de altă parte partidele militariste pregătesc o revoluție contra palatului și a miniștrilor pentru a introduce o dictatură militară. Militaristii reproșează rege-

lui slăbiciunea sa precum și concesiunile făcute de dâșul partidului liberal. Ziarele din Opporto vorbesc pe față de complotul militar, a cărui victimă vor cădea în primul rând ziarile și ziaristii liberali. La rândul lor liberalii luptă să obție amnestie pentru condamnații politici.

Bibliografie.

Primum la redacție Nr.-ul 1 din noua revistă »Familia Română«, ce a început să apară în Budapesta sub conducerea d-lui Lucian Bolcaș.

Abonamentul pentru Austria și Ungaria: Pe un an 10 cor. Pe 1/2 an 5 cor. Pentru România: Pe un an 12 Lei. Redacția și administrația: Budapesta, II. Strada Csáky 23.

Sumarul: Ioan Slavici: O zidin viața Prințului Carol. — Horia P. Petrescu: Scrioare de pe câmpul de luptă. (Poezie). — Lucian Bolcaș: Feții Găului. — Ecaterina Pitiș: Cântec. — El. A. Nori: La Nave, tragedie de Gabrielle d'Annunzio, tradusă în versuri. — Sebastian Stanca: Dorului. (Poezie). — Elena: Curierul Modei. — Elena E. Bolcaș: Găciturii. — Cătră cetitori. Premiile literare ale »Familiei Române«. — Petreceri. — Logodne. — Cununii. — Morți. — Note. — Haz. — Comoara Poporului. — De-ale casei. — Ilustrații: A. S. R. Prințesa Maria. — Principele Carol. Lev N. Tolstoi. — B. Björnson. — »La Nave«. — Chendi la Șvart (caricatură de Iser). — Napoleon în căsnicie (caricatură de Caran d'Ache.) — Trei figuri de modă.

Cărți noi.

Sosite la Tipografia și Librăria A. Mureșianu, din Institutul grafic Minerva:

»Prin Vraja Dragostei«, nuvele de Vasile Pop, editura Minerva. — A eșit de sub tipar și se pot procura prin Librăria A. Mureșian Brașov. Prețul C. 1.50 plus 10 fileri porto.

Dante »Infernul« traducere în versuri de N. Gans. Prețul 3 cor. 50 bani., plus 30 bani porto.

La Bibliotecă teatrală »Colecțiune Potomeanu« a apărut No. 1, cuprinzând »Hapuri Mirauculoase«, comedie în trei acte după Biland și Hennequin de Potomeanu, actor. Prețul unui No. 50 bani plus 5 bani porto.

Această Bibliotecă va urma regulat odată pe lună publicarea pieselor teatrale cari au avut sau vor avea mare succes pe scenele din București, Iași și Craiova.

Diverse.

Superstițiile în Rusia. — Profesorul Vinogradoff istorisește, că în Rusia sunt superstiții atât de înrădăcinate, încât uneri chiar persoane cu o cultură mai aleasă nu se pot feri de influența lor.

Așa, de exemplu, în guvernământul Kostroma, o persoană grav bolnavă este unsă peste tot cu miere, fiindcă crede că va scăpa, dacă muștele se vor depune pe ea, ori că va muri, dacă mierea ar căpăta o culoare mai închisă.

De asemenea, frunzele verzi, puse sub subțioara bolnavului, denotă o ameliorare, dacă rămân verzi sau că bolnavul n'are speranță de scăpare, dacă frunzele se vestejesc.

Un lucru însă mai ciudat este că o persoană presupusă moartă din cauza unei catalepsii etc. și revinnd la viață, este maltratată în mod brutal, lovită cu cheile de la biserică, fiind presupusă că se întoarce pentru a cauza moartea altor persoane. Profesorul Vinogradoff istorisește că a văzut cazuri de astfel de brutalizări, încât, în urmă, mureau de deabinelea, pierindu-le potta de a mai învia.

Se poate că unele din superstiții să aibă o explicație magică, astăzi uitată, mărturisim însă că unele ne par cu totul de neînțeles.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor respons.: Victor Braniceș.

KALOGÉN BRÁZAY-SŐSBORSZESZ FOGKRÉMA LEJÓBB

„Brașoveana“ Reuniune de păstrare și împrumut în Brașov.

Convocare.

Domnii membri ai Reuniunii de păstrare și împrumut „BRAȘOVEANA“ din Brașov sunt invitați prin această la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ține amăsurat §. 28 din statute **Duminică în 8 Martie st n. (24 Februarie st v) 1908** la 2 oare p. m., în localul școlii comerciale superioare române din Brașov cu

Ordinea zilei:

1. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra modului de împărțire a profitului curat.
3. Votarea taxei de înscriere pe anul 1908.
4. Eventuale propuneri.

Conform §. 33 din statute drept de vot și drept electoral activ poate exercita numai acel membru, care nu e în reținută cu plătearea unei rate de mize și care și-a luat biletul de votare cel puțin cu 48 de oare înainte din localul Reuniunii și dovedește identitatea în adunarea generală.

Femele își pot exercita dreptul de vot numai prin plenipotențiat, minorii și cei puși sub epitropie prin reprezentanții lor legali. Plenipotențele au să le depună plenipotențiatii la Direcțiune cel puțin cu 24 de oare înainte de adunarea generală.

Plenipotențiat poate fi numai un membru cu drept de vot.

Brașov, la 23 Ianuarie 1908.

VASILE V. VOINA,
președinte.

Bilanțul operațiunilor în anul 1907.

C^o Bilanț de încheiere 1907.

A C T I V A :	Cor.	fl.	P A S I V A :	Cor.	fl.
Bani per cassa	3728	24	Mize	14740	48
Cambii scontate	77153	—	Depuneri	48634	10
Mobiliar	52	80	Reescont	18780	—
Lombard	400	—	Escont transitoriu	857	46
Cont-Curent	11	920	Profit curat	2056	94
Spese de aranjament etc.	2000	—			
Interese reescont anticipate	15	74			
	85068	94		85068	98

Brașov, 31 Decembrie 1907.

Arseniu Vlaicu m. p., director. **Vasile Literat m. p.,** casier. **Romulus Dogar m. p.,** contabil.

DIRECȚIUNEA :

Vasile Voina m. p., președinte. **Dr. E. Meșianu m. p.,** vicepreședinte.
G. Navrea m. p., Nicolae Colucea m. p., Nicolae Ciogu m. p., G. Chelariu m. p., Costi A. Popovici m. p., Dr. St. Stinghe m. p., Ilie Savu m. p.
Revidat și aflat în ordine.

Brașov, în 25 Ianuarie 1908.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE :

Dr. A. Străvoiu m. p., președinte.
Dumitru N. Căpățină m. p. Nic. P. Stinghe m. p. Nic. Sulică m. p. A. Ciortea m. p.

C^o Pierdere & Profit.

D E B I T :	Cor.	fl.	C R E D I T :	Cor.	fl.
Interese-Depuneri	681	22	Escont	2293	99
Interese Reescont	378	93	Provisiuni, Taxe de înscriere, Competințe etc.	1612	97
Spese	459	26			
Amortizare la mobiliar	58	2			
Amortizare la spese de aranjament	272	41			
Profit curat	2056	94			
	3906	96		3906	96

Brașov, 31 Decembrie 1907.

Arseniu Vlaicu m. p., director. **Vasile Literat m. p.,** casier. **Romulus Dogar m. p.,** contabil.

DIRECȚIUNEA :

Vasile Voina m. p., președinte. **Dr. E. Meșianu m. p.,** vicepreședinte.
G. Navrea m. p., Nicolae Colucea m. p., Nicolae Ciogu m. p., G. Chelariu m. p., Costi A. Popovici m. p., Dr. St. Stinghe m. p., Ilie Savu m. p.
Revidat și aflat în ordine.

Brașov, în 25 Ianuarie 1908.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE :

Dr. A. Străvoiu m. p., președinte.
Dumitru N. Căpățină m. p. Nic. P. Stinghe m. p. Nic. Sulică m. p. A. Ciortea m. p.

Ad Nr 19/1908.

PUBLICAȚIUNE

Duminică în 2 (15) Martie 1908 la oarele 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în sala de ședințe a Comitetului parohial dela Biserica Sf. Neculae din Brașov-Schei, pentru darea în întreprindere a **reparaturilor,** ce sunt de executat la casa de sus din stupina noastră de lângă Bârsă de sub Nrii conscripțional 66 67, 68 și 70

Ofertele, însoțite de o garanție provizorie în sumă de Cor. 200 —, să vor prezenta la mâna d-lui Epitrop-Econom **Andrieu Lupan sen.,** Strada Caterinei Nr. 4., dela care să pot trage toate informațiunile asupra de vizului, condițiilor etc.

Brașov în 8 Febr. 1908.

Dr. V. Saftu, prez. (1-3) **I. Prîscu,** secretar.

Pilule purgative zaharisite

ale lui

Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se prefera preparat lor similar în țară și străinătate. A se prefera pilulele nu numai din cauza substanței stricte și ușoare. Se folosesc cu cel mai mare efect la bolile de pânză și sunt purgative, curată sângele. Fără a folosi oare și nevătătoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.

O cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor. La trimiterea prețului de 2 cor. se expediază 1 Sul franco.

Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein Verifabile numai când cutia este provăzută cu instrucțiune și cu marca protocolată de șcut, cu tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein Farmacie”. Invățtoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia **Philipp Neustein** la „Sf. Leopold”, WIEN I Plankengasse 6. Se capătă în toate farmaciile. (2825.10—10.)

K&C POPOFF
cea mai fină
MARCA DE
CAIŪ RUSESC.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

JOHANN JORGO ciazornicar, c. și r. prețuitor jurat. **Wien III/4 Neunweg Nr. 25.**
Casa de export pe trei marfuri d'aur și argint, atelier pentru fabricarea de ciazornice și noua și reparatură de tot felul la un ciazornic de buzunar se pune un retit cu 40 cr. un ciazornic elvețian de Nickel-Anker Rosskopf 2 fl. Ciazornice de argint Remontoir d-la 3 fl. 0 r. în sus Lanțuri de argint dela 1 fl. în sus Inele cu briliante, ciazornice de aur pe trei Domni și Dame Mare asortiment de ciazornice de jărete dela 5 fl. în sus. Weker bune 1 fl. 20 cr. Pentru ciazornice ce se cumpără sau reparază se dă garanție reală. Inșelare eschisă. (3099-6.)

Namă sticle numele **SICULIA** sunt veritabile
Apa de savor „**SICULIA**” din Mânăs.
Cea mai bună apă vindecătoare și recortoare.

Dispare imediat acreală.
Ne-întrecută pentru escotar a a e titului și ușurarea flegme.

Intrece toate apele minerale în ca-uti de cură al gâtului, a organelor de respirație, plămâni, stomac intestine, ri-nichi, beșica

DEPOU pentru al pentru Ungaria:

BRAZAY KÁLMÁN,
Bpest, József-körút 37.
Telephon Nr. 59-64

Regele borviz lui sărat
Se capătă în toate farmaciile Droguerie și prăvăliile de delicatese.

RETHY BELA APOTHEKER
PEMETE BONBONS
BEV-SCSABA
PREIS 60 Heller

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete ale lui **RETHY**

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres **Bomboane Réthy,** deoarece sunt multe imitații rele

1 Carton 60 bani.
Să cumpărăm numai **RÉTHY Pemete bombóne!**

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutie este provăzută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai ce biceșe la stomac și pânțee, în contra cărcelilor și acreală la stomac, constipațiunii cronice, surerintii de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite hôle femeesci a luat acest medicament de casă o răsuândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. •Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2— Fa-șidacțiune se vor urnări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzută cu marca de scutare și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de rēcă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90

Sapun de copii a lui Moll.
Cel mai fin sapun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. — 40 b. Cincot bucăți cor. 1.80

== Fie-care bucată de sapun, pentru copii e-ște provăzută cu marca de apărare A. Moll. ==

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și rez. furnisor al curții imperiale

— Comande din provincie să se efectuează dîlnic prin rambursă postală —
La deposite să se ceară anumit preparatele provăzute cu înșelitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth** și en gros la **D. Eremias Nepoșii**